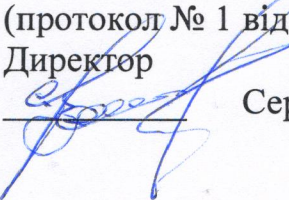

Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія товарознавчо-комерційних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
(протокол № 1 від «31» серпня 2023)
Директор

Сергій ВОЛОЩУК

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ПРАВ
СПОЖИВАЧІВ

ПРОГРАМА

Ужгород 2023

Автор: *Маріанна ДЬОЛОГ, спеціаліст вищої категорії*

Рецензент: *Сергій БОМБУШКАР, провідний юрисконсульт ВСП «УТЕФК ДТЕУ»*

Програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії товарознавчо-комерційних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2023р.

Голова ц/к Катерина КУЗЬМА

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи з розробки, розвитку ОПП та випуску фахівців за нею

Протокол № 1 від 30.08.2023р.

Керівник групи: Галина ДАНКО

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

ПРОГРАМА

Рецензія

на програму дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів»
укладену Маріанною ДЬОЛОГ викладачем, спеціалістом вищої категорії

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» складена для досягнення цілей підготовки фахового молодшого бакалавра за освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Компонентна освітньо-професійної програми «Товарознавство і логістична діяльність» дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» направлена на набуття загальних та спеціальних компетентностей: здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері правових засад захисту прав споживачів та спрямована на формування у здобувача знань щодо розуміння прав та обов'язків споживачів; порядку захисту прав споживачів відповідно до норм чинного законодавства; глибоке розуміння необхідності додержання норм законодавства, знання правових наслідків, які настають за його порушення, що зумовлює правомірну поведінку; здобуття знань щодо відповідальності за порушення прав споживачів.

Програма з дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» складена відповідно до методичних рекомендацій щодо складання навчальних програм ВСП «УТЕФК ДТЕУ» у відповідності до нормативів з дотриманням принципів науковості, системності і послідовності, наступності у вивченні навчального матеріалу, за витриманою відповідно до вимог структурою.

Зміст дисципліни реалізується у процесі опанування трьох блоків: теоретичного, практичного та самостійної роботи. Теми, які формують зміст дисципліни, розкривають її сутність та дозволяють досягнути загальних та спеціальних компетентностей відповідно до вищезазначеної ОПП.

Вивчення дисципліни у відповідності з рецензованою навчальною програмою дозволяє отримати здобувачам освіти перелічені вище компетентності та отримати наступні результати щоб:

- застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності;
- знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, забезпечення виконання вимог законодавства і застосовувати їх на практиці.

Розглянута програма за змістом відповідає цілям освітньо-професійної програми «Товарознавство і логістична діяльність», дозволяє сформувати компетентності, отримати результати, обумовлені освітньо-професійною програмою підготовки фахового молодшого бакалавра зі спеціальності «

Підприємство та торгівля», та може бути рекомендована до впровадження в навчальний процес.

Провідний юристконсульт ВСП
«Ужгородський торговельно-економічний
фаховий коледж ДТЕУ»

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned to the left of the name.

Сергій БОМБУШКАР

Пояснювальна записка

Навчальна програма дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» призначена для здобувачів фахової передвищої освіти, освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» денної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», освітньо-професійних програм «Товарознавство і логістична діяльність».

Програму розроблено відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю «Підприємництво та торгівля» та освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність». підготовки фахових молодших бакалаврів у ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни
4. Зміст дисципліни
5. Список рекомендованих джерел

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» є формування у здобувачів системи знань та здатності здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства в сфері захисту прав споживачів.

Завданням вивчення дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів» є надання здобувачам освіти ґрунтовних знань щодо прав та обов'язків споживачів; порядку захисту прав споживачів відповідно до норм чинного законодавства; глибоке розуміння необхідності додержання норм законодавства, знання правових наслідків, які настають за його порушення, що зумовлює правомірну поведінку; вивчення особливостей державного управління у сфері захисту прав споживачів; здобуття знань щодо відповідальності за порушення прав споживачів.

Предметом вивчення дисципліни є цивільно-правові відносини за участю споживачів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання з основ правознавства;

вміння користуватись законодавчими та іншими базами пошуку інформації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Правові засади захисту прав споживачів» як вибіркова компонента освітньо-професійної програми, забезпечує оволодіння здобувачами освіти загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою- програмою</i>		
ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	1-6
ЗК 3	Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.	2- 6
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	1-6
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	1-6
<i>Спеціальні компетентності за освітньою- програмою</i>		
СК 1	Здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	1-6
СК 5	Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	1-3-4-6
СК 8	Здатність визначати і задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку	6

<i>Програмні результати навчання за освітньо-професійною програмою</i>		
PH 2	Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності із професійною метою.	1-6
PH 5	Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	1-6
PH 7	Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.	3-6
PH 11	Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.	5-6

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до курсу «Правові засади захисту прав споживачів»

Поняття прав особи як споживача. Суть та зміст дисципліни «Правові засади захисту прав споживачів». Мета, завдання, об'єкт та предмет, терміни і поняття навчальної дисципліни. Основи консьюмеризму. Історичний розвиток захисту прав споживачів в Україні та світі.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-4

Додатковий: 9-11,13,15.

Інтернет-джерела:18, 19

Тема 2. Державне регулювання захисту прав споживачів

Законодавче регулювання захисту прав споживачів в Україні. Структура, напрями діяльності та завдання Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та її регіональних підрозділів. Робота антимонопольних органів у сфері захисту прав споживачів. Органи місцевого самоврядування в системі захисту прав споживачів. Розгляд скарг на рішення органів державної виконавчої влади, що здійснюють захист прав споживачів, їх службових осіб, а також на дії таких осіб.

Законодавство у сфері захисту прав споживачів.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5.

Додатковий: 9-10,15-16.

Інтернет-джерела:18-21.

Тема 3. Правовий статус споживача

Поняття споживача. Загальна характеристика прав та обов'язків споживача за законодавством України. Зміст прав та обов'язків споживача. Право споживача на належну якість, безпеку продукції (товарів, робіт) та інформацію про продукцію. Гарантійні терміни. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості. Права споживача на обмін товару належної якості.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5

Додатковий: 9, 13-14.

Інтернет-джерела:17.

Тема 4. Правове регулювання якості та безпечності товарів, робіт, послуг

Поняття безпечності та якості товарів, робіт, послуг. Засоби забезпечення якості товарів, робіт, послуг.

Державна система контролю за якістю та безпечністю товарів та послуг. Функції організацій здійснюючих контроль за безпечністю та якістю товарів та послуг. Порядок захисту прав споживачів у випадку купівлі товару з недоліками. Термін подання скарг споживачами. Оформлення документів з заміни товарів неналежної якості.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5.

Додатковий: 8-9,13-14,15.

Інтернет-джерела:17-20.

Тема 5. Державний контроль в сфері захисту прав споживачів

Система перевірок суб'єктів господарювання. Основні вимоги до оформлення матеріалів перевірок. Контроль за якістю товарів народного споживання. Контроль за дотриманням санітарних норм і правил на підприємствах торгівлі. Судовий захист прав споживачів. Розгляд справ про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Позасудовий захист прав споживачів зверненням в державні органи.

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5.

Додатковий: 9,14-15

Інтернет-джерела:17-20.

Тема 6. Відповідальність за порушення прав споживачів

Поняття порушення прав споживачів. Види порушень прав споживачів. Види відповідальності про порушення щодо захисту прав споживачів. Адміністративні та фінансові санкції за порушення законодавства «Про захист прав споживачів».

Список рекомендованих джерел

Основний: 1-5.

Додатковий: 6-9,11-12,15

Інтернет-джерела:24,26.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Дудла І.О. Захист прав споживачів: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 448 с.
2. Законодавство України у сфері захисту прав споживачів: зб. норм.-прав. актів / [уклад.: Резворович К. Р. та ін.] . Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2019. 483 с.
3. Іваненко Л.М., Язвінська О.М. Захист прав споживачів: Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 496 с.
4. Основи споживчих знань: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. / Вегера С. А., Єрохіна А. С., Максименко К. О., Притульська Н. В., Ханик-Посполітак Р. Ю.: За заг. ред. Максименко К. О., Овчарук О. В. К.: «К.І.С.», 2008. 192 с.: іл.
5. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ : станом на 19 листоп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>

Додатковий

6. Годяк А.І. Особливості адміністративної відповідальності запорушення законодавства у сфері захисту прав споживачів. URL: http://www.lj.kherson.ua/2017/pravo06/part_2/11.pdf.
7. Гришко У. Особливості цивільно-правової відповідальності перевізника за порушення прав споживачів транспортних засобів. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2016/06/2.pdf>
8. Димінська О.Ю. Особливості цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану дефектом у продукції за законодавством України та ЄС. URL: http://univer.km.ua/statti/dyminska_o.yu.
9. Зверева О.В. Захист прав споживачів. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.
10. Керівні принципи для захисту інтересів споживачів. Резолюція 39/248 Генеральної Асамблеї ООН від 09.04.1985 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_903
11. Кипаренко В. Деякі проблемні питання кримінально-правової відповідальності за порушення прав споживачів в Україні. Актуальні проблеми товарознавства, торговельного підприємництва та захисту прав споживачів: міжнар.наук.-практ. Інтернет-конф. (Київ, 13 берез. 2014 р.): тези доп. / відп.ред. В.А. Осика. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. С. 20-21.
12. Конак Є.І. Особливості процесів захисту прав споживачів в Україні. Молодий вчений. 2017. № 2. С. 267-271.

13. Письменна О.П., Баранова О.С., Шкринда О.М. Захист прав споживачів під час придбання продукції через мережу Інтернет. URL: http://www.pap.in.ua/1_2015/17.pdf.
14. Сапожник Д. І. Захист прав споживачів: навч. посіб.. Центр. Спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2021. 219 с.
15. Толстоног В. В. Державна політика у сфері захисту прав споживачів та її взаємозв'язок із державною споживчою політикою. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 3. С. 141-144.
16. Хацкевич Ю. М., Летута Т. М. Міжнародний консьюмеризм: навч. посібник у структурно-логічних схемах. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2018. 109

Інтернет-ресурси

17. Законодавство України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> .
18. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів - Захист прав споживачів. Головна | ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА. URL: <https://dpss.gov.ua/zahist-prav-spozivachiv> .
19. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
20. Міністерство юстиції. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_8244.